CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to **M-100**.
Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny ***Formuła 2023***

JĘZYK POLSKI

ARKUSZ 1

Poziom podstawowy
Części 1. i 2.

Symbol arkusza
MPOP-P1-**100**-2406

DATA: **3 czerwca 2024 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS TRWANIA: **240 minut**

(łącznie na napisanie części 1., 2. i 3.)

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia zdającego do:
☐ dostosowania zasad oceniania.

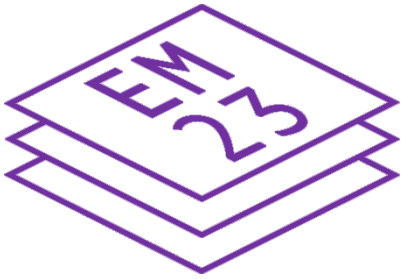
ŁĄCZNA LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA ZA CZĘŚCI 1. i 2.: **25**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **dwa właściwe arkusze egzaminacyjne**, tj. arkusze we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**, oznaczone 1 i 2 – jeden z testami, drugi z wypracowaniem.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwe** arkusze – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwe** arkusze – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Układ graficzny
© CKE 2022

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy ten arkusz egzaminacyjny z częściami 1. i 2. (testami) zawiera 17 stron (zadania 1–15). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie arkusza oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadania egzaminacyjne są wydrukowane na następnych stronach.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Część 1. Test *Język polski w użyciu*

Przeczytaj uważnie teksty, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nimi. Odpowiadaj **tylko na podstawie tekstów** i tylko **własnymi słowami** – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tylu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.

Tekst 1.

Leon Dyczewski
[Pamięć przeszłości]

Pamięć łączy się nierozerwalnie z czasem i odnosi się do osób, wydarzeń, myśli i przeżyć, zachowań, wytworów użytkowych i symbolicznych, elementów natury, które istniały w określonym czasie uprzednio w stosunku do czasu obecnego. Przeszłość może być nam bliska czasowo lub bardzo odległa, mniej bądź bardziej znana, ale zawsze jest ona dla nas ogromną skarbnicą wiedzy i doświadczeń, z której trzeba korzystać. Paul Ricoeur[1] stawia wręcz postulat „obowiązku pamięci", bo jeżeli nie pamiętamy przeszłości, to stajemy się ubożsi w wiedzę i doświadczenia, trudniej nam wyznaczać cele działań i je realizować. Z przeszłości wyrasta nasza teraźniejszość i przeszłość zapowiada naszą przyszłość. „Nikt – pisze Norman Davies[2] – nie potrafi wyobrazić sobie losów kraju, dopóki dobrze nie pozna jego genezy i rozwoju".

W związku z pamięcią zbiorowości nasuwają się pytania: *Dlaczego jedne elementy z przeszłości są wyraźniejsze, inne – słabiej dostrzegane, opisywane, interpretowane, a jeszcze inne – pomijane? Dlaczego jedne wciąż na nowo są nagłaśniane, a o inne się nie dba i powoli przechodzą w niepamięć? Dlaczego jedne elementy w istniejącej teraźniejszości długo są żywotne, inne szybko idą w niepamięć?*. Dlatego, że w historii każdego narodu są tak znaczące wydarzenia i postacie, że nie da się ich pominąć. Stanowią one swoisty rdzeń historii i mają trwałą aktualność, co najwyżej są różnie interpretowane. W historii Polski nie da się więc pominąć faktu chrztu Mieszka I, a z nim – chrztu Polski, zwycięstwa polsko-litewskiego nad Krzyżakami pod Grunwaldem, uchwalenia konstytucji 3 maja w 1791 roku, odzyskania niepodległości i zjednoczenia kraju w 1918.

Wydobywanie z przeszłości i odsyłanie w niepamięć wydarzeń i osób, nawet znaczących, jest procesem sterowanym, świadomie podejmowanym przez określone gremia, ale także jest to proces spontaniczny i potrzebny, zwłaszcza dzisiaj, kiedy tak wiele się dzieje, kiedy tempo zmian jest wyjątkowo szybkie. Nie da się wszystkiego pamiętać i nie warto wszystkiego z przeszłości przywoływać do teraźniejszości. Zarówno pamięć, jak i niepamięć są konieczne, by zachować ciągłość i tożsamość, porządkować, systematyzować i lepiej rozumieć rzeczywistość. Trafnie to ujął David Lowenthal[3]: „[...] musimy zapomnieć większość tego, co widzieliśmy. [...] Tylko dzięki zapomnieniu możliwe staje się klasyfikowanie i porządkowanie chaosu".

Motywy zainteresowania przeszłością są różne. Dwa z nich wydają się podstawowe. Pierwszy to ciekawość poznawcza skłaniająca ludzi do poznawania życia w bliższej i dalszej przeszłości. To typowy motyw badacza, np. historyka, etnografa, etnologa, socjologa. Oni bezinteresownie odtwarzają przeszłość w całościowym jej kontekście. Życie poprzednich pokoleń jest dla nich interesującą księgą, którą chętnie sami czytają i udostępniają innym. W każdym człowieku tkwi też chęć poznawania. Drugi motyw to motyw przydatności. Znajomość przeszłości i korzystanie z niej może pomóc w osiągnięciu celu. To motyw

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

praktyków życiowych, dość częsty w przypadku działacza społecznego, ideologa, filozofa. Szukają oni w przeszłości czegoś, co może wzmocnić ich własny punkt widzenia na sprawy, na których im zależy: może pomóc je lepiej zrozumieć, wzmocnić planowane lub już podjęte działanie.

Na podstawie: Leon Dyczewski, *Pamięć przeszłości w mediach*, [w:] *Dziennikarstwo a literatura w XX i XXI wieku*, red. nauk. Kazimierz Wolny-Zmorzyński, Wojciech Furman, Jerzy Snopek, Warszawa 2011.

[1] Paul Ricoeur – francuski filozof.
[2] Norman Davies – brytyjski historyk.
[3] David Lowenthal – amerykański historyk i geograf.

Tekst 2.

Jerzy Limon
W stronę pamięci

Ludzka pamięć – proces biochemiczny – nie jest zapisem komputerowym, tylko rejestracją poddaną montażowi, na dodatek nie do końca przez nas kontrolowanemu. Znamy to dobrze z własnego doświadczenia nie tylko dlatego, że czegoś nie zapamiętujemy, ale i z tego powodu, że zapamiętujemy inaczej niż inni. Albo nie to, co chcemy. Nawet siebie inaczej pamiętamy, niż inni nas pamiętają. Bywa również, że w perspektywie czasowej zmienia się nasza pamięć o danym wydarzeniu. Potrafimy przysięgać, zaklinać się, że było tak a nie inaczej. Chociaż wcześniej twierdziliśmy co innego. Tak jakby to inny człowiek pamiętał. Czyją zatem jesteśmy pamięcią? Kto nas zapamiętuje? Jak wiadomo, pamięć nie jest stałym zapisem, lecz procesem, w którym zdarzenia z przeszłości i ich zapisy ulegają stałym modyfikacjom, zamazaniu, innej konfiguracji, innym relacjom. Jednak nasza pamięć, gdy jest sprawna, nie działa tak jak komputer – nie zapisuje wszystkiego, co ją w teraźniejszości atakuje, co jej przekażą zmysły i myśli. Przeprowadza selekcję i zachowuje tylko niewielką część tego, co nas spotyka, co oglądamy, czego dotykamy, o czym mówimy czy co przeżywamy. Niczym montażysta w filmie, bo przecież w gruncie rzeczy nasza pamięć jest montażem i modyfikacją tego, czego doświadczamy w teraźniejszości, w myślach, snach i marzeniach. Ale nawet i to, co w pamięci jest od dawna przechowywane, stale podlega modyfikowaniu, modelowaniu na kształt niekoniecznie zgodny z tym, jak to samo zdarzenie zapamiętują inni albo jaki rzeczywisty kształt miały konkretne zdarzenia w czyjejś teraźniejszości.

W dodatku wrażenie jest takie, jakby ów proces przekształcania zdarzeń w narrację naszej pamięci nie był do końca przez nas kontrolowany, jakby w naszym umyśle siedział ktoś, kto za nas przeprowadza selekcję i wymodelowanie. Właśnie ów montażysta-fabularyzator, który nawet z nas samych wciąż na nowo tworzy narrację, zawartą w całej zawiłości naszego świadomego „ja". Jakże często zapominamy o czymś, co powinniśmy pamiętać, albo też pamiętamy mgliście coś, co powinniśmy pamiętać wyraziście. Jakże często pamiętamy coś, co dla nas jawi się jako coś zupełnie nieistotnego, nic nieznaczący szczegół, czyjąś twarz, wypowiedź, przedmiot. Jakieś zdarzenie bez związku. A dla montażysty to – widać – ważne.

Pamięć jest płynna, zmienna, niespokojnie ruchliwa jak rozlana rtęć. Kiedy staje się zapisem, przestaje już być sobą, a staje się tekstem, który należy do określonego gatunku, nie tylko ma swojego narratora, lecz także się już – w swym jednostkowym i materialnym

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

kształcie – nie zmienia. Z ruchliwej rtęci tworzy się amalgamat[1]. A przecież oryginalność i niezwykłość pamięci (i snów) polega na swobodzie, na nieskrępowaniu konwencją gatunków, jakie wytworzyła kultura – jest najbardziej atawistyczna[2] z naszych myślowych zdolności, nieokiełznana do końca przez system wychowawczy i edukacyjny, przez gramatykę naszego języka, a także przez techniki narracyjne czy logikę, poprzez które nakazuje się nam – drogą wieloletniego szkolenia – postrzegać i opisywać świat. Pamięć jest niesforna i nieposkromiona, nie zna lęku i wstydu, jest cudownym połączeniem słów i obrazów, zapachów i smaków, wszystkich zmysłów, myśli i wyobrażeń. Jest siostrą snów, kuzynką marzeń. To nie matryca, ale raczej kalejdoskop[3] z dodatkowym wymiarem czasu.

Na podstawie: Jerzy Limon, *W stronę pamięci*, [w:] tegoż, *Młot na poetów albo Kronika ściętych głów,* Gdańsk 2014.

[1] Amalgamat – tu: mieszanina różnych elementów; zlepek.
[2] Atawistyczna – pierwotna, wrodzona.
[3] Kalejdoskop – zabawka w kształcie rurki z umieszczonymi wewnątrz płaskimi, pochylonymi zwierciadłami, między którymi znajdują się kolorowe szkiełka i kamyki tworzące przez odbicie symetryczne wzory i barwne figury, zmieniające się za każdym potrząśnięciem przyrządu.

Zadanie 1. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń odnoszących się do tekstu Leona Dyczewskiego oraz do tekstu Jerzego Limona. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Z każdego z tekstów wynika, że pamięć jest wiernym zapisem przeszłości.	**P**	**F**
2.	W każdym z tekstów wyjaśniono, dlaczego kształtowanie pamięci danej zbiorowości jest ważne.	**P**	**F**

Zadanie 2. (0–1)

Na podstawie tekstu Leona Dyczewskiego podaj zaletę i wadę zapominania.

Zaleta: .....

.....

Wada: .....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 3. (0–1)

Według Jerzego Limona pamięć *to nie matryca, ale raczej kalejdoskop*. Czy to przekonanie znajduje potwierdzenie w tekście Leona Dyczewskiego? Uzasadnij odpowiedź.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4. (0–2)

Przeczytaj poniższe cytaty z tekstu Leona Dyczewskiego i z tekstu Jerzego Limona, zawierające wyliczenie. Wyjaśnij, jaką funkcję pełni wyliczenie w każdym z zacytowanych zdań.

Cytat z tekstu Leona Dyczewskiego:
Pamięć łączy się nierozerwalnie z czasem i odnosi się do osób, wydarzeń, myśli i przeżyć, zachowań, wytworów użytkowych i symbolicznych, elementów natury, które istniały w określonym czasie uprzednio w stosunku do czasu obecnego.

Wyjaśnienie: .....

.....

Cytat z tekstu Jerzego Limona:
Pamięć jest niesforna i nieposkromiona, nie zna lęku i wstydu, jest cudownym połączeniem słów i obrazów, zapachów i smaków, wszystkich zmysłów, myśli i wyobrażeń.

Wyjaśnienie: .....

.....

Zadanie 5. (0–1)

Spośród podanych określeń (A–D) wybierz i zaznacz to, które charakteryzuje zarówno wywód Leona Dyczewskiego, jak i wywód Jerzego Limona.

A. przytaczanie faktów historycznych
B. powoływanie się na opinie autorytetów
C. udzielanie odpowiedzi na postawione pytania
D. sformułowanie zaskakującej puenty w zakończeniu wywodu

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 6. (0–4)

Na podstawie <u>obu tekstów</u> napisz notatkę syntetyzującą na temat: sposób funkcjonowania pamięci. Twoja wypowiedź powinna liczyć 60–90 wyrazów.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

Miejsce dla egzaminatora

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Część 2. Test historycznoliteracki

Wykonaj zadania. Odpowiadaj tylko **własnymi słowami** – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tylu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.

Zadanie 7. (0–1)

Zapoznaj się z reprodukcją obrazu.

Merry-Joseph Blondel
Słońce albo upadek Ikara

Merry-Joseph Blondel, *Słońce albo upadek Ikara*, www.wikipedia.org

Wykaż, że sytuacja ukazana na obrazie jest zgodna z mitem o Dedalu i Ikarze zawartym w *Mitologii* Jana Parandowskiego.

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 8. (0–1)

Przeczytaj fragment *Kazań sejmowych* Piotra Skargi.

Piotr Skarga
Kazanie wtóre

Jako namilejszej matki swej miłować i onej czcić nie macie, która was urodziła i wychowała, nadała, wyniosła? Bóg matkę czcić rozkazał. Przeklęty, kto zasmuca matkę swoję. A która jest pierwsza i zasłużeńsza matka jako ojczyzna, od której imię macie i wszystko, co macie, od niej jest? Która gniazdem jest matek wszytkich i powinowactw wszytkich, i komorą dóbr waszych wszytkich.

Piotr Skarga, *Kazanie wtóre* [w:] tegoż, *Kazania sejmowe*, Wrocław 1972.

Wyjaśnij, czemu służy porównanie ojczyzny do matki w powyższym fragmencie *Kazań sejmowych* Piotra Skargi.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9.

Przeczytaj poniższy fragment *Skąpca* Moliera.

Molier
Skąpiec

AKT CZWARTY

SCENA VII

HARPAGON

sam, krzycząc jeszcze w ogrodzie, wpada bez kapelusza

Złodziej! złodziej! rozbójnik! morderca! Ratunku! Kto w Boga wierzy! Jestem zgubiony, zamordowany! Gardło mi poderżnęli: wykradli mi pieniądze! Kto to być może? Co się z nim stało? Gdzie uciekł? Gdzie się ukrywa? Jak go znaleźć? Gdzie pędzić? Gdzie go szukać? Może tu! Może tam? Kto to taki? Trzymaj!

Chwytając siebie za ramię

Oddaj pieniądze, łotrze!… Ha, to ja sam! Zmysły tracę, nie wiem, gdzie jestem, kto jestem, co robię. Och, moje kochane złoto! moje biedne złoto! mój drogi przyjacielu! Wydarto mi ciebie; odkąd mi ciebie wydarto, straciłem mą podporę, pociechę, radość: wszystko skończone dla mnie, nie mam co robić na świecie. Bez ciebie żyć mi niepodobna. Stało się; już nie mogę; umieram; już umarłem; pogrzebano mnie!

Molier, *Skąpiec*, przekł. Tadeusz Żeleński (Boy), Wrocław 1974.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 9.1. (0–2)

Które środki stylistyczne w podanym fragmencie podkreślają gwałtowne usposobienie Harpagona? Zaznacz trzy właściwe odpowiedzi.

A. Wykrzyknienia.
B. Porównania.
C. Wyliczenia.
D. Hiperbole.
E. Antytezy.

Zadanie 9.2. (0–1)

Odwołując się do treści *Skąpca* Moliera, wyjaśnij, jaki wpływ miało skąpstwo Harpagona na jego relacje z córką.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 10. (0–2)

Przeczytaj poniższe fragmenty utworów Adama Mickiewicza.

Tekst 1.

Adam Mickiewicz
Rozmowa wieczorna

Z Tobą ja gadam[1], co królujesz w niebie,
A razem gościsz w domku mego ducha;
Gdy północ wszystko w ciemnościach zagrzebie
I czuwa tylko zgryzota i skrucha,
Z Tobą ja gadam! słów nie mam dla Ciebie:
Myśl Twoja każdej myśli mej wysłucha;
Najdalej władasz i służysz w pobliżu,
Król na niebiosach, w sercu mym na krzyżu!

Adam Mickiewicz, *Rozmowa wieczorna*, [w:] tegoż, *Wybór poezyj*, t. II, Wrocław 1997.

[1] Gadam – rozmawiam.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Tekst 2.

Adam Mickiewicz
***Dziady* cz. III**

KONRAD

[…]
Milczysz! – Jam Ci do głębi serce me otworzył,
Zaklinam, daj mi władzę – jedna część jej licha,
Część tego, co na ziemi osiągnęła pycha,
Z tą jedną cząstką ileż ja bym szczęścia stworzył!
Milczysz! – nie dasz dla serca, dajże dla rozumu. –
Widzisz, żem pierwszy z ludzi i z aniołów tłumu,
Że Cię znam lepiej niźli Twoje archanioły,
Wart, żebyś ze mną władzą dzielił się na poły –
Jeślim nie zgadł, odpowiedz – milczysz! ja nie kłamię.

Adam Mickiewicz, *Dziady drezdeńskie* (część III), Wrocław 2012.

Czy Konrad – bohater *Dziadów* cz. III – przyjmuje taką samą postawę wobec Boga, jaką wyraża podmiot liryczny w wierszu *Rozmowa wieczorna*? W uzasadnieniu odpowiedzi odwołaj się do obu zacytowanych fragmentów utworów.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 11. (0–2)

Kim byli w życiu Ignacego Rzeckiego bohaterowie *Lalki* Bolesława Prusa wymienieni w tabeli? Przypisz każdej z podanych w tabeli postaci odpowiadający jej opis wybrany spośród podanych 1–5. Wpisz właściwy numer opisu w odpowiednie miejsce w tabeli.

	Bohater	Opis postaci
A.	Jan Mincel	
B.	August Katz	
C.	Helena Stawska	

Opis postaci

1. Przyjaciel Rzeckiego, razem walczyli w Wiośnie Ludów.
2. Przyjaciel Rzeckiego, Rzecki był jego pełnomocnikiem w sklepie.
3. Lokatorka kamienicy Łęckich, uciążliwa dla mieszkańców i dla Rzeckiego.
4. Kupiec niemieckiego pochodzenia, pierwszy pracodawca Rzeckiego.
5. Lokatorka kamienicy Łęckich, Rzecki chciał wyswatać ją z Wokulskim.

Zadanie 12. (0–2)

Przeczytaj fragment *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego.

Stanisław Wyspiański
Wesele

AKT III

SCENA 19

[…]

PAN MŁODY

Gębą toście bardzo harny[1].

CZEPIEC

Kręć pon ino próżne żarna[2],
poezyje, wirse, książki,
podobają ci się wstążki,
stroisz się w te karazyje[3],
a jak trza się mirzać[4] z czego,
to pon w sobie szyćko skryje.
[…]
Pon ino widzisz pchły,
Pchły, świecidła, rosę, ćmy,
a nie chcesz znać, co som my:

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

że w nas dnieje, dusa świci,
że zarucko[5] kur zapieje,
że na nas czekają w mieście,
że nas tu jest ze dwadzieścia
z kosom, cepem, żelaziwem
i że to, to nie som sny.

Stanisław Wyspiański, *Wesele*, Wrocław 1977.

[1] Harny – dumny, zuchwały.
[2] Kręć pon ino próżne żarna – tu: wykonuj pracę nieefektywną.
[3] Karazyje – karazja, gruby wełniany materiał, z którego szyto chłopskie okrycia wierzchnie.
[4] Mirzać się – tu: wykazać się, wziąć się do czegoś realnego.
[5] Zarucko – zaraz.

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń odnoszących się do fragmentu *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Czepiec docenia Pana Młodego za jego twórczość poetycką.	**P**	**F**
2.	Z wypowiedzi Czepca wynika, że chłopi są gotowi do walki.	**P**	**F**
3.	Czepiec krytykuje Pana Młodego za brak zainteresowania prawdziwymi potrzebami chłopów.	**P**	**F**

Zadanie 13. (0–1)

Przeczytaj wiersz *Miłość* Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej.

Maria Pawlikowska-Jasnorzewska
Miłość

Nie widziałam cię już od miesiąca.
I nic. Jestem może bledsza,
trochę śpiąca, trochę bardziej milcząca,
lecz widać można żyć bez powietrza!

Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, *Miłość*, [w:] tejże, *Poezje*, t. I, Warszawa 1974.

Wyjaśnij, na czym polega paradoks sytuacji podmiotu lirycznego wiersza *Miłość*.

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 14. (0–2)

Przeczytaj fragment opowiadania *Górą „Edek”* Marka Nowakowskiego.

Marek Nowakowski
Górą „Edek”

– Panie, jak tak można? – zabrzmiał głos kierowcy „malucha”, drgający bezsilną skargą. A „Edek”, bo on to był, sunął jak wieża oblężnicza i z wysokości swoich 180 przeszło centymetrów patrzył przed siebie – wcale nie widząc tego cherlaka w okularach. Wymusił i zdobył miejsce dla swego forda. Teraz parł do następnego celu. Zniknął w pobliskiej bramie, opatrzonej tabliczkami z nazwami firm i przedstawicielstw handlowych.

Marek Nowakowski, *Górą „Edek”*, [w:] tegoż, *Prawo prerii*, Warszawa 1999.

Podaj tytuł utworu, do którego Marek Nowakowski nawiązuje w opowiadaniu *Górą „Edek”*. Wyjaśnij, na czym polega to nawiązanie.

Tytuł utworu: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 15. (0–1)

Przeczytaj fragment opowiadania *Profesor Andrews w Warszawie* Olgi Tokarczuk.

Olga Tokarczuk
Profesor Andrews w Warszawie

Profesor Andrews był przedstawicielem jednej ze szkół psychologicznych, bardzo ważnej, bardzo wnikliwej, mającej przed sobą przyszłość. Jak prawie wszystkie takie szkoły, wywodziła się z psychoanalizy, ale zerwała z korzeniami, opracowała własną metodę, własną teorię, własną historię, własny styl życia, śnienia i wychowywania dzieci. [...]

Profesor, sącząc zrobionego przez stewardesę drinka ze słynnej polskiej wódki, przypominał sobie z zadowoleniem sen, jaki miał noc przed wyjazdem – a sny w szkole psychologicznej były papierkiem lakmusowym rzeczywistości. Otóż śniła mu się wrona, bawił się w tym śnie z dużym czarnym ptakiem. Można powiedzieć, tak odważył się przyznać sam przed sobą – pieścił się z wroną jak z małym szczeniakiem. Wrona w systemie znaczeń onirycznych[1] jego szkoły reprezentowała zmianę, coś nowego, dobrego: poprosił więc o drugiego drinka.

Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie*, [w:] tejże, *Gra na wielu bębenkach*, Kraków 2007.

[1] Oniryczny – tu: dotyczący snu.

Czy sen profesora Andrewsa zapowiedział coś *dobrego*? W uzasadnieniu odpowiedzi przywołaj sytuację z opowiadania *Profesor Andrews w Warszawie* Olgi Tokarczuk.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

BRUDNOPIS *(nie podlega ocenie)*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Części 1. i 2.

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Części 1. i 2.

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Części 1. i 2.

Formuła 2023

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to **M-100**.
Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny ***Formuła 2023***

JĘZYK POLSKI

ARKUSZ **2**

Poziom podstawowy
Część 3.

Symbol arkusza
MPOP-P2-**100**-2406

DATA: **3 czerwca 2024 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS TRWANIA: **240 minut**

(łącznie na napisanie części 1., 2. i 3.)

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia zdającego do:
☐ dostosowania zasad oceniania.

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA ZA CZĘŚĆ 3.: **35**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **dwa właściwe arkusze egzaminacyjne**, tj. arkusze we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**, oznaczone 1 i 2 – jeden z testami, drugi z wypracowaniem.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwe** arkusze – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwe** arkusze – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Układ graficzny
© CKE 2022

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy ten arkusz egzaminacyjny z częścią 3. (wypracowaniem) zawiera 14 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie arkusza oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. W wyznaczonym miejscu zapisz numer tematu wybranego do realizacji.
4. Wypracowanie zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Lista lektur obowiązkowych w roku szkolnym 2023/2024
(zgodna z wymaganiami egzaminacyjnymi)

Poziom podstawowy

Biblia, w tym fragmenty *Księgi Rodzaju*, *Księgi Hioba*, *Księgi Koheleta*, *Pieśni nad Pieśniami*, *Księgi Psalmów*, *Apokalipsy św. Jana*
Jan Parandowski, *Mitologia*, cz. I *Grecja*
Homer, *Iliada* (fragmenty)
Sofokles, *Antygona*
Lament świętokrzyski (fragmenty)
Legenda o św. Aleksym (fragmenty)
Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią (fragmenty)
Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu (fragmenty)
Pieśń o Rolandzie (fragmenty)
Gall Anonim, *Kronika polska* (fragmenty)
Dante Alighieri, *Boska Komedia* (fragmenty)
Jan Kochanowski, *Odprawa posłów greckich*
Piotr Skarga, *Kazania sejmowe* (fragmenty)
Jan Chryzostom Pasek, *Pamiętniki* (fragmenty)
William Szekspir, *Makbet*
Molier, *Skąpiec*
Adam Mickiewicz, *Konrad Wallenrod*, *Dziady* cz. III
Juliusz Słowacki, *Kordian*
Bolesław Prus, *Lalka*
Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*
Henryk Sienkiewicz, *Potop*
Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*
Stanisław Wyspiański, *Wesele*
Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*
Tadeusz Borowski, opowiadania: *Proszę państwa do gazu*, *Ludzie, którzy szli*
Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat*
Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*
Albert Camus, *Dżuma*
George Orwell, *Rok 1984*
Sławomir Mrożek, *Tango*
Marek Nowakowski, *Raport o stanie wojennym* (wybrane opowiadanie), *Górą „Edek”* (z tomu *Prawo prerii*)
Jacek Dukaj, *Katedra* (z tomu *W kraju niewiernych*)
Andrzej Stasiuk, *Miejsce* (z tomu *Opowieści galicyjskie*)
Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie* (z tomu *Gra na wielu bębenkach*)

Ponadto z zakresu szkoły podstawowej
Ignacy Krasicki, bajki
Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. II, *Pan Tadeusz*
Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Poziom rozszerzony
Homer, *Odyseja* (fragmenty)
Arystoteles, *Poetyka*, *Retoryka* (fragmenty)
Platon, *Państwo* (fragmenty)
św. Augustyn, *Wyznania* (fragmenty)
św. Tomasz z Akwinu, *Summa teologiczna* (fragmenty)
Michel de Montaigne, *Próby* (fragmenty)
William Szekspir, *Hamlet*
Juliusz Słowacki, *Lilla Weneda*
Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska Komedia*
realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot* lub Charles Dickens, *Klub Pickwicka*, lub Mikołaj Gogol, *Martwe dusze*, lub Gustaw Flaubert, *Pani Bovary*)
Stanisław Wyspiański, *Noc listopadowa*
Franz Kafka, *Proces* (fragmenty)
Michaił Bułhakow, *Mistrz i Małgorzata*
Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Szewcy*
Bruno Schulz, wybrane opowiadania z tomu *Sklepy cynamonowe*
Tadeusz Konwicki, *Mała Apokalipsa*
Sławomir Mrożek, wybrane opowiadania

Inne lektury obowiązkowe (zgodne z podstawą programową), do których również można się odwołać

Poziom podstawowy
William Szekspir, *Romeo i Julia*
Ignacy Krasicki, wybrane satyry
Adam Mickiewicz, wybrane ballady, w tym *Romantyczność*
Bolesław Prus, *Z legend dawnego Egiptu*
Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (tom I – *Jesień*)
Stefan Żeromski, *Rozdzióbią nas kruki*, *wrony…*
Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty)
Józef Mackiewicz, *Droga donikąd* (fragmenty)
Antoni Libera, *Madame*
Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem* (fragmenty)

Ponadto z zakresu szkoły podstawowej
Aleksander Fredro, *Zemsta*

Poziom rozszerzony
Arystofanes, *Chmury*
Wergiliusz, *Eneida* (fragmenty)
François Rabelais, *Gargantua i Pantagruel* (fragmenty)
Jan Kochanowski, *Treny* (**wyłącznie** jako cykl poetycki)
Jorge Luis Borges, wybrane opowiadanie
Janusz Głowacki, *Antygona w Nowym Jorku*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 16. (0–35)

Wybierz **jeden** z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

- W wypracowaniu **rozważ problem** podany w temacie. Przedstaw również **swoje zdanie** i je **uzasadnij**.
- W rozważaniach przedstaw **argumenty**, odwołując się do **utworów literackich** oraz do wybranych **kontekstów** (np. historycznoliterackiego, literackiego, biograficznego, kulturowego, mitologicznego, biblijnego, religijnego, historycznego, filozoficznego, egzystencjalnego, politycznego, społecznego).
- Jednym z utworów literackich musi być **lektura obowiązkowa**, wybrana spośród lektur wymienionych na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **300 wyrazów**.

Temat 1.

Jaki wpływ na człowieka ma otaczająca go przestrzeń?

W pracy odwołaj się do:

- **lektury obowiązkowej – wybranej spośród lektur wymienionych na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego**
- **innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki**
- **wybranych kontekstów.**

Temat 2.

Postawa zaangażowania w sprawę jako próba zmiany rzeczywistości.

W pracy odwołaj się do:

- **lektury obowiązkowej – wybranej spośród lektur wymienionych na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego**
- **innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki**
- **wybranych kontekstów.**

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

WYPRACOWANIE

na temat nr ……

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Tabele wypełnia egzaminator!

				Jeżeli **0 pkt** *– wskaż powód.*			
1.	**Spełnienie formalnych warunków polecenia**	**0**	**1**	*Błąd kardynalny.*	*Brak lektury obowiązkowej.*	*Nie dotyczy problemu.*	*Nie jest wypowiedzią argumentacyjną.*

											Liczba błędów rzeczowych	***OGÓŁEM KLiK***
2.	**Kompetencje literackie i kulturowe**	0	1	2	3	4	5	6	7	8		
		9	10	11	12	13	14	15	16			

3a	**Struktura wypowiedzi**	**0**	**1**	**2**	**3**	
		G	F	E	C	D	B

		Liczba błędów w spójności				
3b	**Spójność wypowiedzi**		**0**	**1**	**2**	**3**

3c	**Styl wypowiedzi**	**0**	**1**

| | | *Liczba błędów językowych* | | | | | | | | | | |

BRUDNOPIS ***(nie podlega ocenie)***

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 3.

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 3.

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 3.

Formuła 2023

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/